

Razlike v oblikovanju
Akzidenz Grotesk
& Helvetica
& Helvetica Neue

Peter Čuhalev & Felix Osina.
Tipografija v digitalnih medijih, 2009.

Uvod

Helvetica Neue je pisava, ki je danes v uporabi že več kot 20let. Helvetica je v uporabi že od prej, razvila in narisana pa je bila na podlagi Akzidenz Grotesk pisave.

Pogledala bova oblikovne razlike med vsemi tremi pisavami (Akzidenz Grotesk, Helvetica in Helvetica Neue). Glede na to, da si sledijo v časovnem nastanku, si delijo tudi nekatere skupne značilnosti in poteze, ki jih delajo nevtralne in jim dajejo karakter, zaradi česar so v uporabi še danes.

Evolucija Helvetice ali zgodovina

Pisave, obravnavane v seminarski nalogi so linearne pisave, zato lahko v namene umeščanja pisav v grobem analiziramo razvoj linearnih pisav. Linearne pisave so pritegnile pozornost tiskarjev in tipografov razmeroma pozno in o razvoju linearnih pisav težko govorimo pred koncem 19. stoletja. Prve linearne pisave so obstajale le v večjih stopnjah in niso zajemale minuskul.

Ob začetku pravega razvoja linearnih pisav pa se pojavijo zgodne linearne pisave, podskupina linearnih pisav, ki imajo manjšo razliko v podebelitvi. Mednarodna klasifikacija pisav to podskupino imenuje tudi groteskne linearne pisave. V to podskupino nedvomno spada pisava Akzidenz Grotesk, Helvetico pa različni viri različno klasificirajo; v Knjižni tipografiji (K. Možina, 2003) je klasificirana kot dodelana linearna pisava, v spletnih virih pa je klasificirana večinoma kot zgodnja linearna pisava.

Podskupina dodelanih linearnih pisav, mednarodno bolj poznane kot skupina neo-grotesknih pisav, ima manjšo razliko v podebelitvah potez. Primer te pisave pa bi bil Helvetica Neue.

Poznamo še podskupini geometrijskih linearnih pisav, osnovanih na geometrijskih likih, primer katerih je Eurostyle ali Futura, in pa humanističnih linearnih pisav, ki vsebujejo prvine kaligrafije, ki se kažejo v razlikah v podebelitvi potez in kaligrafskih zaključkih, primer katerih bi lahko bila Gill Sans ali Meta.

Pisava Akzidenz Grotesk je izdal H. Berthold leta 1896 in je bila prva linearna pisava, ki je bila široko uporabljana. Pisava naj bi bila izpeljana iz pisav Waldbaum ali Didot, saj ima podobno metriko, vendar pa je njen natančen izvor težko izslediti. Zaradi čistih potez črk in nevtralnosti, so jo mnogi oblikovalci uporabili za vzor pisav, ki so se pojavile kasneje, kot so folio Baruerja in Bauma, Univers Frutigerja ter Helvetice.

Pisavo, ki sta jo Hoffman in Miedinger uporabila za vzor za oblikovanje Helvetice, ni natančno znana. Helvetica naj bi bila osnovana na Schelter Grotesk ali Akzidenz Grotesk, ti pisavi pa sta si med seboj že tako podobni. Helvetico je oblikoval Max Miedinger in izdal 1957. leta v podjetju Haas kot Neue Haas Grotesk, ki pa so jo iz tržnih razlogov na predlog podjetja Stempel, ki je lastilo podjetje Haas, preimenovali v Helvetica.

Svojo epsko vlogo je pridobila po zaslugi oblikovnih lastnosti in dosegljivosti oblikovalcem in umetnikom z izdajo na folijah Letraset. Oblikovno helvetica izraža čistost in nevtralnost pa tudi dobro berljivost, zato je še danes priljubljena pisava pri oblikovalcih reklamnih sporočil in logotipov.

Čeprav je izgledalo, da bi bilo helveticco težko izboljšati, se je to zgodilo z izdajo Helvetica Neue v podjetju Stempel leta 1983. Razlike z izvorno pisavo sicer niso velike, ima pa novejša različica strukturno izboljšane širine in višine ter okrogline malenkost bolj okrogle. Pri Helvetici Neue je izboljšana berljivost, ima bolj izražena ločila ter povečane prostore pri številkah.

Primerjava oblikovnih razlik na primeru plakata

Za osnovo za primerjanje sva ustvarila tri plakate na katerih sva napisala enako besedilo z vsako posamezno pisavo. S tem sva ustvarila grafično delo, ki ga lahko ustvari vsak, ki zna uporabljati grafična orodja. Za nekoga, ki se ne ukvarja s področjem pa se poraja vprašanje kakšna je dejansko razlika med posameznimi črkovnimi vrstami na plakatu ter ali se dejansko razlikujejo.

S plakati sva dobila postavitev ter razlike v višini srednjega črkovnega pasu pri vzeti enaki velikosti črkovne vrste. Pokažejo pa se tudi razlike v širini pisave.

Vsaki pisavi je bila tudi dodeljena svoja barva za enotnost in konsistentnost primerjave ter tudi, da sva lažje prekrivala črke in s tem dobila razlike med krivuljami, ki jih gradijo.

Akzidenz Grotesk je rumena.

Helvetica ima cian barvo.

Helvetica Neue pa je magenta obarvana.

Na naslednjih straneh si sledijo štiri plakati na podlagi katerih so bile narejene tudi nadaljne podrobnejše primerjave posameznih črk. Prvi trije so plakati posamezne pisave (Akzidenz Grotesk, Helvetica, Helvetica Neue), na četrtem pa se prvi trije plakati prekrivajo in se na robovih že vidijo razlike med posameznimi črkovnimi vrstami.

Sprehajam
se po
travniku in
iščem
diakritična
znamenja.

Akzidenz Grotesk

Sprehajam
se po
travniku in
iščem
diakritična
znamenja.

Helvetica

Sprehajam
se po
travniku in
iščem
diakritična
znamenja.

Helvetica Neue

Sprehajam
se po
travniku in
iščem
diakritična
znamenja.

Tipograf

Nadaljevanje primerjave na podlagi plakata

Na levi strani pri četrtem plakatu se lahko opazijo razlike med posameznimi pisavami. Ven izstopa predvsem Akzidenz Grotesk glede na ostali dve pisavi, ki sta zelo podobni. Akzidenz Grotesk se vidi, da je nižja po višini srednjega črkovnega pasu ter tudi širina črk je malenkost ožja.

Najboljšo primerjavo dobimo, če postavimo vse plakate v vrsto eno zraven drugega in jih tako primerjamo. Opazimo, da se zaradi nižje višine srednjega črkovnega pasu ter ožjih črk oblikovno okrogle črke približujejo veliko lepšemu krogu in manj elipsi kar je opazno pri Helvetici.

Razlike med Helvetica in Helvetica Neue so veliko manj opazne. Pri Helvetica Neue so samo malenkost za las razširili širino črk. Prav tako so malo zgladili kakšne krivulje, ki so prej bile malo manj zaobljene.

Če se torej odločimo katero pisavo je najbolje vzeti za tak plakat je to čisto po presoji oblikovalca. Vkolikor želimo malenkost karakterja v črkah se bomo odločili za Akzidenz Grotesk, če pa hočemo nevtralno linearno pisavo pa je sigurno Helvetica Neue tista s katero bomo nadaljevali.

Slika 5: Črka a

Oblikovne razlike pri črki a

V prvem prekrivanju so prikazane vse tri pisave skupaj. Lepo se vidi, da Akzidenz Grotesk izstopa po višini kakor tudi širini.

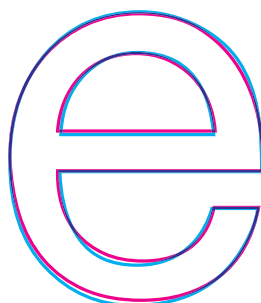
Drugo prekrivanje nam pokaže, da je notranji del pri a v primeru Akzidenz Grotesk manj zavrit in se zgornji del konča v ravni liniji, medtem, ko se pri Helvetici še malo zavije predno se združi z drugo stranjo krivulje. Enako se pozna tudi na zgornji strani kjer se notranji del združi s srednjim delom črke in je prehod pri Akzidenz Grotesk oster, pri Helvetici pa se zaoblji in lepo zlije linija. Tudi zaključna poteza pri zgornjem delu črke je v primeru Akzidenz Grotesk malenkost pod kotom, pri Helvetici pa je čisto vodoravna in enako se opazi tudi pri spodnji zaključni potezi.

Primerjava Helvetice in Helvetice Neue pokaže, da je Helvetica Neue le za las popravljena glede na prvotno Helvetico. Malenkost so zglajene linije, tako pri notranjem delu kakor zgornji in spodnji zaključni potezi.

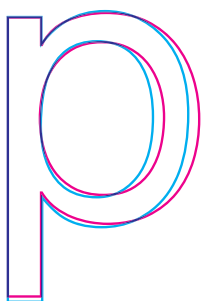
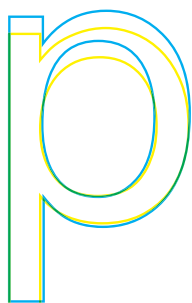
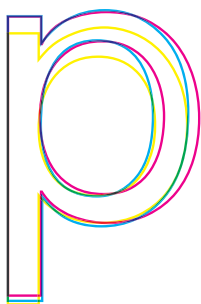
Oblikovne razlike pri črki e

Začnimo kar pri drugem prekrivanju. Pokaže se, da je Akzidenz Grotesk manjša, oblikovno stil je podoben. Samo pri zaključevanju spodnjega dela e-ja se vidi, da je odrezan pod kotom, pri Helvetici pa je naravnost in je vzporeden z zgornjim delom.

Tretje prekrivanje nam pokaže, da se je malenkost spremenila ovalnost, ki jo je imela Helvetica, Helvetica Neue pa je za las bolj okrogla in ima zglajene poteze. Pri obeh pisavah sta zaključka vodoravna in brez kakšnih potez.

Slika 6: Črka e

Oblikovne razlike pri črki p

Že pri prvem prekrivanju se opazi, da pa so tukaj razlike pri vseh treh pisavah opazne. Akzidenz Grotesk je nižja, vendar skoraj enako široka, kot Helvetica, pri Helvetica Neue pa se kar pozna, da je širša od obeh.

Na drugem prekrivanju vidimo, da sta dejansko spodnja dela črke skoraj enaka, vendar ima Helvetica višjo višino srednjega črkovnega pasu. To se opazi predvsem v tem, da je Helvetica bolj razpotegnjena in oglata, Akzidenz Grotesk pa v tem primeru ohranja bolj zaokrožen videz.

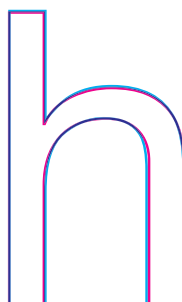
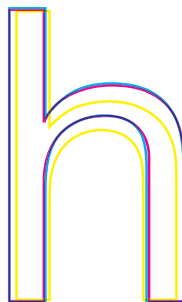
Tretjo prekrivanje razkrije, da so tu z razširjanjem črke nazaj vpeljali to zaokroženost, ki se vidi pri Akzidenz Grotesk vendar so ohranili višjo višino srednjega črkovnega pasu. Malenkost odstopanja je tudi pri podaljšku navzdol, ki je pri Helvetici Neue malo manjši.

Oblikovne razlike pri črki h

Pri črki h se ponovno pozna le malenkostna razlika v širini med posameznimi pisavami.

Med Akzidenz Grotesk in Helvetico se pozna, da je podaljšek navzgor Akzidenz Grotesk malenkost nižji. Sam spodnji lok je pri Akzidenz Grotesk tudi malo lepše zglajen, pri Helvetici pa se opazi, da je na levi strani malenkost oglat.

Popravki na Helvetici Neue glede na Helvetico so v primeru črke h resnično minimalni. Malenkostno so popravili in zgladili krivulje, da lepše tečejo drugih razlik pa ni opaziti.

Slika 8: Črka h

Oblikovne razlike pri črki s

Osnovne razlike so enako opazne tudi pri črki s.

Drugo prekrivanje nam pokaže, da so zaključki črke v primeru Akzidenz Grotesk pod kotom, pri Helvetici pa so ravni. Prav tako zaključki pri Akzidenz Grotesk bolj zapirajo črko navznoter, pri Helvetici pa je ta prostor malenkost širši in je več prostora med zaključkom in osrednjim delom črke. Helvetica je tudi malenkost širša kot Akzidenz Grotesk.

Minimalne razlike se pokažejo tudi med Helvetico in Helvetico Neue. Pri Helvetici Neue segajo krivulja za las manj čez višino srednjega črkovnega pasu zgoraj in spodaj. Prav tako so zgladili krivulje, da so bolj enotne in lepše tečejo ter nimajo tako oglatih potez kakor pri Helvetici.

Zaključek

Čez celotno seminarsko vidimo, da so razlike med pisavami in se jih tudi loči, če se poglobimo v vsako pisavo posebej in jih primerjamo. Lahko opazimo, da so oblikovno si pisave podobne in se temeljno Helvetica razlikuje od Akzidenz Grotesk v tem, da ima višjo višino srednjega črkovnega pasu. S tem, ko so Helvetico raztegnili pa so jo naredili tudi bolj oglato in nevtralnno, pri posodobljeni verziji Helvetica Neue se ponovno opazi nazaj, da so krivulje še malo bolj zgladili ter predvsem pri okroglih črkah dodali nazaj okrogline, ki so se malo izgubile pri povečanju osnovne črkovne višine.

Kaj bi torej priporočili nekemu, ki bi izdelal plakat ali na splošno za katero pisavo naj se odloči od teh treh na podlagi oblikovnih razlik. Sigurno ne bo zgrešil, če bo vzel Helvetico Neue in jo uporabil za daljši tekst ali pa naslov oz. plakat. V kolikor hoče malenkost več karakterja naj izbere Akzidenz Grotesk v večini primerov pa s Helvetico Neue ne more zgrešiti. To se kaže tudi v tem, da so tudi po dvajset in petdeset letih nekateri logotipi večjih podjetij še vedno postavljeni v Helvetico, ker je dejansko brezčasna.

Literatura in viri

MOŽINA, K. Knjižna tipografija. V *Zgodovinski razvoj knjižne tipografije v Evropi: Črkovni slogi oziroma skupine pisav: Linearne pisave*. Ljubljana : Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo : Naravoslovnotehniška fakulteta, Oddelek za tekstilstvo, 2003, str. 184-191.

LOXLEY, S. Type: The Secret History of Letters. V *Europe after the rain: rebirth and twilight*. London, New York : I.B.Taurius & Co. Ltd, 2004, str. 168-174.

MEGGS, P., CARTER R. Typographic Specimens: The Great Typefaces. V *Akzidenz Grotesk in Helvetica*. New York : John Wiley & Sons, Inc., 1993, str. 10-19 in 228-243.

Helvetica - Wikipedia, the free encyclopedia [online], Wikipedia, 2000, obnovljeno 22. 4. 2009 [citirano 21. 4. 2009]. Dostopno na svetovnem spletu: <<http://en.wikipedia.org/wiki/Helvetica>>.

Akzidenz-Grotesk - Wikipedia, the free encyclopedia [online], Wikipedia, 2000, obnovljeno 22. 4. 2009 [citirano 21. 4. 2009]. Dostopno na svetovnem spletu: <http://en.wikipedia.org/wiki/Akzidenz_Grotesk>.

FRUTIGER, A. *Linotype Font Feature - The History of Linear, Sans Serif Typefaces* [online]. Linotype GmbH, 2000, obnovljeno 14. 4. 2008 [citirano 18. 4. 2009]. Dostopno na svetovnem spletu: <<http://www.linotype.com/2258/introduction.html>>.

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased from 10.5 million to 12.5 million, and the number of people in the public sector who are employed in health care has increased from 2.5 million to 3.5 million (Department of Health 2000).

There are a number of reasons for this increase in the number of people employed in the public sector. One of the main reasons is the increasing demand for health care services. The population of the UK is ageing, and there is a growing number of people with chronic conditions who require long-term care. This has led to an increase in the number of people employed in the public sector to meet this demand.

Another reason for the increase in the number of people employed in the public sector is the increasing number of people who are employed in the public sector who are employed in health care. This is due to the increasing demand for health care services, and the increasing number of people who are employed in the public sector who are employed in health care.

There are a number of reasons for this increase in the number of people employed in the public sector who are employed in health care. One of the main reasons is the increasing demand for health care services. The population of the UK is ageing, and there is a growing number of people with chronic conditions who require long-term care. This has led to an increase in the number of people employed in the public sector who are employed in health care.

Another reason for the increase in the number of people employed in the public sector who are employed in health care is the increasing number of people who are employed in the public sector who are employed in health care. This is due to the increasing demand for health care services, and the increasing number of people who are employed in the public sector who are employed in health care.

There are a number of reasons for this increase in the number of people employed in the public sector who are employed in health care. One of the main reasons is the increasing demand for health care services. The population of the UK is ageing, and there is a growing number of people with chronic conditions who require long-term care. This has led to an increase in the number of people employed in the public sector who are employed in health care.

Another reason for the increase in the number of people employed in the public sector who are employed in health care is the increasing number of people who are employed in the public sector who are employed in health care. This is due to the increasing demand for health care services, and the increasing number of people who are employed in the public sector who are employed in health care.

There are a number of reasons for this increase in the number of people employed in the public sector who are employed in health care. One of the main reasons is the increasing demand for health care services. The population of the UK is ageing, and there is a growing number of people with chronic conditions who require long-term care. This has led to an increase in the number of people employed in the public sector who are employed in health care.